D.El.Ed

Question Paper

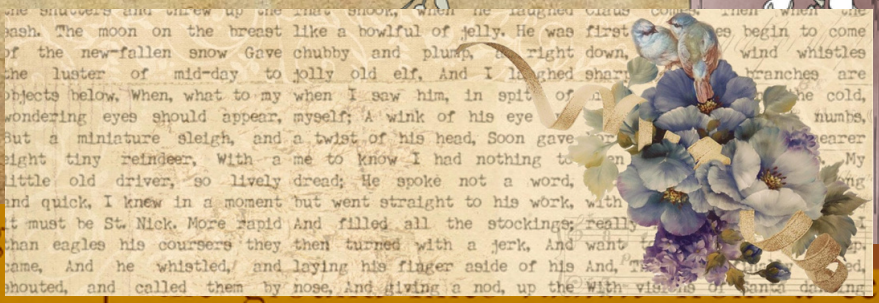

Code No.: 442-EK

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-560003

KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD

Malleshwaram, Bengaluru-560003

ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷದ ಡಿ.ಎಲ್.ಇಡಿ. ಪೂರಕ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಡಿಸೆಂಬರ್, 2022

Second Year D.El.Ed. Supplementary Examination, December, 2022

Subject / ವಿಷಯ	:	**Education as Practice** **ರೂಢಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ**
Date of Exam. / ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದಿನಾಂಕ	:	13.12.2022
Maximum Marks / ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು	:	60
Duration of Exam / ಪರೀಕ್ಷೆ ಅವಧಿ	:	3 hours / 3 ಗಂಟೆಗಳು
Time / ಸಮಯ	:	2.00 PM to 5.00 PM.

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳು / *General Instructions to the Candidates :*

1. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ತನ್ನ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.
   Candidates should write their Register Number on the Answer Booklet as printed in their admission ticket.
2. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಗಳ ಮುಖಪುಟದ ಮೇಲಿನ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
   Candidates should write their Main Answer Booklet Number on the additional answer sheets in the space provided.
3. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯು ಆಂಗ್ಲ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ / ಸಂದೇಹವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಂತಿಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
   This Question Paper is printed in English and Kannada mediums. In case of any discrepancies/ doubts in the translated language, question in English medium is considered as valid and final.
4. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮುಖ ಜಾಕೆಟ್ ಮೂಲಕ ಮೊಹರು (ಸೀಲ್) ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಲಬದಿ ಪಾರ್ಶ್ವವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪುಟಗಳು ಇವೆಯೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.
   This Question Paper has been sealed by reverse jacket. You have to cut on the right side to open the Question Paper at the time of commencement of the examination. Check whether all the pages of the Question Paper are intact.
5. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇನ್ನಿತರೇ ಯಾವುದೇ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಗುರುತು ಹಾಗೂ ಚಿಹ್ನೆ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಈ ಬಗೆಯ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
   Candidates should not write Register Number, mark, sign or any other information in the Answer Booklet except in the specified place. In case, it is found any information in the sheets of the answer scripts such answer scripts will not be considered for evaluation.
6. ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಪರೀಕ್ಷಾ ಅವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಪರೀಕ್ಷಾ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
   Candidate found to be indulging in malpractice during examination and violating examination instructions, action will be taken against such candidate as per the examination rules and his/ her Answer Booklet will not be considered for evaluation.
7. ಉತ್ತರ ಬರೆಯಲು ಕಪ್ಪು / ನೀಲಿ ಶಾಯಿಯ ಬಾಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪೆನ್ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
   Use black / blue ball point pen only to write the answers.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

(ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ)

ಭಾಗ – I

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಂದು ಅಂಕ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಕಡ್ಡಾಯ. $1 \times 10 = 10$

1. ಅಟ್ಟಣೆ/ಆಸರೆಯು **(scaffolding)** ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಶಗಳು

(I) ಸಹಾಯವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು

(II) ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯ

(III) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವ–ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು

(A) I ಮತ್ತು II (B) II ಮತ್ತು III

(C) I ಮತ್ತು III (D) I, II ಮತ್ತು III

2. ಓಹ್, ಇದು ತುಂಬಾ ಬಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಕೈಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೆ ! ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

(A) ಸ್ವ – ನಿಯಂತ್ರಣ (B) ಸ್ವ – ಸೂಚನೆ

(C) ಸ್ವ – ಕಲಿಕೆ (D) ಸ್ವ – ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

3. ಶಿಕ್ಷಕರೊಬ್ಬರು ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ಆಡುಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುತ್ವಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

(A) ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯತೆ

(B) ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಚಾರಗಳು

(C) ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಚಾರಗಳು

(D) ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರಗಳು

4. 'ಆಯ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ'ದ ಪ್ರತಿಪಾದಕ

(A) ಬ್ರೂನರ್ (B) ವೈಗಾಟ್ಸ್‌ಕಿ

(C) ವಿಲಿಯಂ ಗ್ಲೇಸರ್ (D) ರೋಜರ್ ಬೈಬಿ

institutes.aglasem.com

aglasem.com

5. ಹೇಳಿಕೆ – **I:** ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅಥವಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಎನ್ನುವರು.

ಹೇಳಿಕೆ – **II:** ಬೋಧನಾ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸ ಎನ್ನುವರು.

(A) ಹೇಳಿಕೆ – I ಸರಿ. II ತಪ್ಪು
(B) ಹೇಳಿಕೆ – II ಸರಿ. I ತಪ್ಪು
(C) ಹೇಳಿಕೆ – I ಮತ್ತು II ಸರಿ
(D) ಹೇಳಿಕೆ – I ಮತ್ತು II ತಪ್ಪು

6. ಒಂದು ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲವು ಒಳಗೊಂಡಿರದ ಅಂಶ.

(A) ಸ್ಪಷ್ಟತೆ
(B) ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥತೆ
(C) ದೀರ್ಘಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆ
(D) ಸಾಂದರ್ಭಿಕತೆ

7. ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ತಾನು ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ಮಾಡಲಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ವಾಸ್ತವಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

(A) ಸ್ವ–ಅರಿವು
(B) ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿರತೆ
(C) ತಾರ್ಕಿಕ ಚಿಂತನೆ
(D) ವೈಚಾರಿಕತೆ

8. ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಕಲಿಕಾ–ಸ್ನೇಹಿ ತರಗತಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.

(I) ಸ್ನೇಹ – ಸೌಹಾರ್ದಯುತ ಸಂಬಂಧ

(II) ಮಕ್ಕಳ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ

(III) ಉಪದೇಶಾತ್ಮಕ ಸಂವಹನ

(IV) ನೈಜ ಮೌಲ್ಯಂಕನ

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ

(A) I ಮತ್ತು II
(B) I ಮತ್ತು III
(C) I, II ಮತ್ತು III
(D) I, II ಮತ್ತು IV

institutes.aglasem.com
aglasem.com

9. 'ನಮ್ಯತೆ' ಎಂದರೆ

(A) ಇತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಗೊಳ್ಳದೆಯೇ ಯೋಜಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

(B) ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

(C) ಯೋಚಿಸುವಾಗ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

(D) ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

10. 'ರಚನವಾದಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಒಳಗೊಂಡಿರದ ಅಂಶ

(A) ನಮ್ಯತೆ

(B) ಮುಕ್ತತೆ

(C) ಸೃಜನಶೀಲ ಚಿಂತನೆ

(D) ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವುದು

ಭಾಗ – II

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಅರ್ಧ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮೀರದಿರಲಿ. $2 \times 5 = 10$

11. ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಶಾಲೆಯು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಎರಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

12. ಸ್ವಾವಲೋಕನ ಬೋಧನೆಯ ಎರಡು ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

13. ಯಶ್‌ಪಾಲ್ ಸಮಿತಿಯ "ಹೊರೆ ರಹಿತ ಕಲಿಕೆ" ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

14. ಭಾಷೆಯು ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ.

15. ಸೃಜನಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಾಲ್ಕು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

16. ನಿಕಟ ಸೇವಾ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಳಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಮೌಖಿಕ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

17. ಜೋಡಿ ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

18. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಂವಹನ ಕೌಶಲದ ಸೂಕ್ತವಾದ ಎರಡು ಘಟಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

ಭಾಗ – III

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ (a) ಅಥವಾ (b) ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಒಂದು ಪುಟಕ್ಕೆ ಮೀರದಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. $5 \times 8 = 40$

19. (a) ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಬೋಧನೆ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಸ್ಕ್ಯಾಫೋಲ್ಡಿಂಗ್'ನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ?

ಅಥವಾ

(b) ನೀವು 'ಬಹುಕಾರ್ಯ ಚತುರಶಿಕ್ಷಕ'ರಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಂತ್ರಗಳೇನು?

20. (a) ಶಿಶು ಕೇಂದ್ರಿತ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಅಥವಾ

(b) ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸೂಕ್ತವಾದ ಐದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

21. (a) 'ರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ'ಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆಯು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ.' ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

ಅಥವಾ

(b) ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.' ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

22. (a) ರಾಬರ್ಟ್‌ಗ್ಯಾನೆಯವರ ಬೋಧನಾ ವಿನ್ಯಾಸದ ಮಾದರಿಯು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

(b) 'ಸ್ಥಾನ ಚಿತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯು ತರಗತಿ ಸಂವಹನವನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಸುವ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

23. (a) 5E ಮಾದರಿಯ 'ಅನ್ವೇಷಣೆ' ಮತ್ತು 'ವಿವರಣೆ' ಹಂತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾಠಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

(b) ನೀವು ತಯಾರಿಸಿದ ಪಾಠಯೋಜನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಬೋಧನಾ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಆಯ್ದು ಅದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ.

24. (a) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆಸುವ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ.

ಅಥವಾ

(b) ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸಲು ನೀವು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ?

25. (a) ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತಕರು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಅಥವಾ

(b) 'ಸ್ವ–ಅರಿವನ್ನು' ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಬಹುದಾದ ಐದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ.

26. (a) ಒತ್ತಡ ನಿಭಾಯಿಸುವ ಕೌಶಲದ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಘಟಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

(b) ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀವು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಐದು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

(English Medium)

Part - I

Four choices have been given for each of the following questions. Choose the most appropriate answer and write in the Answer Book. Every question carry one mark. All the questions are compulsory. $1 \times 10 = 10$

1. **Components of scaffoldings are**

   (I) No support

   (II) Teacher provides help only when the learner needs it.

   (III) Allows students to do tasks and projects on their own - of these,

   (A) I and II (B) II and III

   (C) I and III (D) I, II and III

2. **"Ooh, this is so hot, I will burn if I touch! This statement indicates the following process**

   (A) Self-Regulate (B) Self- Instruct

   (C) Self-learning (D) Self-Evaluate

3. **While selecting the learning resources a teacher stresses dialects and Cultural plurality. This indicates the following aspect.**

   (A) Easy availability (B) Methodology related Issues

   (C) Environment related Issues (D) Social Issues

4. **Choice Theory was profounded by**

   (A) Bruner (B) Vygotsky

   (C) William Glasser (D) Roger Bybee

institutes.aglasem.com

aglasem.com

5. **Statement I : Creating resources and identifying materials is known as analysis.**

   Statement II: Defining Instructional goals and objectives and identifying learning environment is known as design.

   (A) Statement I is correct, II incorrect

   (B) Statement II is correct, I is incorrect

   (C) Both statements I and II are correct

   (D) Both statements I and II are incorrect.

6. **An aspect (component) that should not be there in a learning resource.**

   (A) Clarity (B) Ambiguity

   (c) Long Life (D) Context

7. **The ability to make a realistic analysis of what one is capable of doing and what one is not capable of doing before making a decision.**

   (A) Self-knowledge (B) Emotional Stability

   (C) Logical thinking (D) Rationality

8. **Inclusive, learner-friendly classroom is based on the following aspects.**

   (I) Friendly and warm relationship.

   (II) Given prominence to children's experiences

   (III) Didactic transaction

   (IV) Authentic assessment

   of these

   (A) I and II (B) I and III

   (c) I, II and III (D) I, II and IV

institutes.aglasem.com

aglasem.com

9. "Flexibility' means

A) the ability to think without being influenced by the views of others

B) The ability to generate fluently many ideas about a situation without any discontinuity of thoughts

C) The ability to shift perspectives while thinking and generate as many ideas as possible.

D) The ability to think in different ways on one issue.

10. The following is not the Component of constructivist Pedagogy

A) Flexibility

B) Openness

C) Creative thinking

D) No space for making mistakes

Part - II

Answer any five of the following questions, each answer not exceeding half a page. $2 \times 5 = 10$

11. State two common features of school as an organization.

12. List out two basic tenets of reflective teaching.

13. Briefly explain the concept of 'Learning without Burden' of Yashpal committee.

14. Language shapes cognitive development. Justify the statement.

15. List out four characteristics of creative thinker.

16. Write four oral assessment tools that your have used during internship.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

17. State four important resources that could be used for pair work.

18. Mention two suitable components of effective communication.

Part - III

There is an alternate question for each of the following. Answer either (a) or (b) of them. Each answer not exceeding one page.

$5 \times 8 = 40$

19. (a) How do you make use of scaffolding in different ways during classroom transaction ?

OR

(b) What are the stratergies that you would adapt to become a versatile teacher ?

20. (a) State the differences between child centered pedagogy and Traditional pedagogy.

OR

(b) State five suitable aspects of critical pedagogy.

21. (a) "The school achieves its purpose though the creation of structures and processes". Analyse the statement.

OR

(b) 'There is a need to organize people and materials to ensure that plans are implemented as envisaged' Analyse.

22. (a) Explain the processes with examples included in Robert Gagne's Instructional Design.

OR

(b) Briefly explain the basic principles, guiding classroom transactions offered by the position paper.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

23. (a) **Prepare a lesson plan related to 'Explore' and 'Explain' phases of 5 'E' Model.**

OR

(b) **Choose and design an Instructional Event from a lesson plan you have prepared.**

24. (a) **Explain with examples how resources are tools for the development of art and aesthetic sensibilities among students.**

OR

(b) **How do you make use of human resources to facilitate learning in children ?**

25. (a) **Mention the virtues that need to be possessed by critical thinkers.**

OR

(b) **State five tips that could be given to students to enhance self-awareness.**

26. (a) **Briefly explain any five components of skill of coping with stress.**

Or

(b) **Briefly explain the techniques that you could use to solve the problems of day today life.**

institutes.aglasem.com

aglasem.com

DO NOT WRITE ANYTHING HERE

institutes.aglasem.com

aglasem.com

Answer Key

institutes.aglasem.com

aglasem.com

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 442-EK

Code No. : 442-EK

ಡಿ.ಎಲ್.ಇಡಿ. ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷ
D.El.Ed. SECOND YEAR
ಶಿಕ್ಷಣ
EDUCATION
ರೂಢಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ
EDUCATION AS PRACTICE

(ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ)

(Kannada & English Medium)

ದಿನಾಂಕ : 12. 07. 2022] [ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

Date : 12. 07. 2022] [Max. Marks : 60

(ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ)

ಭಾಗ – I

ಬಹು-ಆಯ್ಕೆಯ ಉತ್ತರಗಳು : (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸರಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಅಂಕದಂತೆ)

1 × 10 = 10

1. (B) ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ
2. (A) ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದದ್ದು
3. (C) ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗೀದಾರರು
4. (C) ಮೌಲ್ಯಾಂಕನವು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ
5. (A) ರಾಬರ್ಟ್ ಗ್ಯಾನೆ
6. (B) ಮಕ್ಕಳ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅಗತ್ಯಗಳ ಅನುಸಾರ ಪಾಠಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ
7. (D) ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ
8. (D) I, II ಮತ್ತು III
9. (A) ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗುಣಾತ್ಮಕತೆ ತರಲು ಅವಶ್ಯಕ
10. (D) I ಮತ್ತು II

institutes.aglasem.com

aglasem.com

ಭಾಗ – II

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಅರ್ಧ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮೀರದಿರಲಿ : **2 × 5 = 10**

11. ❖ ವೈಗಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಕಾಶ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸಿದರು.

❖ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ಇತರರ ನಡುವೆ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹರಿಸುವಿಕೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ವೈಗಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದರು.

❖ ಆಲೋಚಿಸುವ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಫಲವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರು.

❖ ಸಮಯ ಬದಲಾದಂತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾರ್ಥ್ಯಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ.

❖ ಮಗು ಇತರರೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಲು ಕಲಿಯುತ್ತದೆ.

❖ ಕಲಿಕೆಯು ಮಕ್ಕಳು, ಮತ್ತವರ ಪೋಷಕರು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸ್ನೇಹಿತರು ಹಾಗೂ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಅಂತರ್‌ಕ್ರಿಯೆಯ (Mutual interaction) ಫಲವಾಗಿದೆ.

(ಯಾವುದಾದರೂ 4 ಅಂಶಗಳು) ½ × 4 = 2

12. ***ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟಣೆ/ಆಸರೆ (ಸ್ಕ್ಯಾಫೋಲ್ಡಿಂಗ್) ಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯ:***

❖ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು.

❖ ಒಂದು ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಉದಾಹರಣೆ / ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು.

❖ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರಗಳಿಗೆ ಮಸ್ತಿಷ್ಕ ಮಂಥನ ಬಳಸುವುದು.

❖ ಜ್ಞಾಪನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.

❖ ಊಹೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು

❖ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸುಳಿವು, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.

❖ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಭಾಗಶಃ ಪರಿಹಾರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆ / ಉದಾರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.

❖ ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು.

(ಮೇಲಿನ ಯಾವುದಾದರೂ 4 ಅಂಶಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ) ½ × 4 = 2

institutes.aglasem.com

aglasem.com

13. ***ತರಗತಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ 'ವರ್ತನೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ'ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ :***

- ❖ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಬಿ.ಎಫ್. ಸ್ಕಿನ್ನರ್‌ರವರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.
- ❖ ಬಹುಮಾನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಜನರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.
- ❖ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೆ, ಬಹುಮಾನ, ನಸುನಗುವ ಆಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದು.
- ❖ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷೆ–ಭೌತಿಕ, ಹೆಚ್ಚು–ಬರವಣಿಗೆ ಕಾರ್ಯ, ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವುದು ಮುಂತಾದವು ಆಗಿರಬಹುದು.
- ❖ ಮನುಷ್ಯರ ಬಾಹ್ಯ ಉದ್ದೀಪಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಾಹ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರು, ತೊಂದರೆ (ಗಲಾಟೆ) ಇದ್ದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಂತು ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವರು.

14. ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಕ್ರಿಸ್ಟೊಫರ್ ವಿನ್ಚ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೆನ್ ಹೌಸ್‌ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ :

- ❖ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಯೋಜಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಮೂಹ.
- ❖ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು, ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾನಕಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ.
- ❖ ಮಗುವಿನ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವ ಯೋಜನೆ.

ಪಠ್ಯವಸ್ತು :

- ❖ ಒಂದು ಪಠ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಬೋಧಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಸ್ತುವಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹಂತಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

15. ***ಸ್ಥಾನ ಚಿತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ತರಗತಿಯ ಸಂವಹನವನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಸುವ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು :***

- ❖ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಾವೇ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❖ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು.
- ❖ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ತೊಡಗುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು.
- ❖ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮಕ್ಕಳ ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು.
- ❖ ಅಶಕ್ತತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದು.
- ❖ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❖ ಬಹುವಿಧದ ವಿಧಾನಗಳು – ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
- ❖ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ವಿವಿಧ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಶಿಕ್ಷಕ–ಮಗುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು.
- ❖ ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

(ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳು)

16. ***ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ :***

- ❖ ಮಾತನಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಆಲಿಸುವುದು, ಕಥೆ/ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು.
- ❖ ಪರಿಶೋಧಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು : ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಡಿಗೆ, ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಾಟ, ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ ಇತ್ಯಾದಿ.
- ❖ ಅವಲೋಕನ, ಕೈತೋಟ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಆಟಗಳು, ದೈಹಿಕ ವ್ಯಾಯಾಮ, ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವುದು / ಪೈಂಟಿಂಗ್, ಲಿಖಿತ ಅಥವಾ ಮೌಖಿಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ.
- ❖ ಇಡೀ ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿರುವಂತಹವು
- ❖ ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

17. ***ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನಾ ಕೌಶಲದ ಘಟಕಾಂಶಗಳು :***

- ❖ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಂಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು
- ❖ ವಿಷಯ ನಿಷ್ಠತೆ
- ❖ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಊಹಿಸುವುದು
- ❖ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ
- ❖ ತಾರ್ಕಿಕ ಚಿಂತನೆ

(ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಘಟಕಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ)

institutes.aglasem.com

aglasem.com

18. ***ಬುದ್ಧಿಮಂಥನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳು :***

- ❖ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುವ ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳಾವುವು ?
- ❖ ಗಾಂಧಿ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ.
- ❖ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ.
- ❖ ತರಗತಿಯನ್ನು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವನ್ನಾಗಿಸಬಲ್ಲ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು ?
- ❖ ಅರಣ್ಯನಾಶವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುವು ?
- ❖ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಧೂಮಪಾನವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವ ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.
- ❖ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳಾವುವು ?
- ❖ ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರದಲ್ಲಿ ತಾರ್ಕಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಪಾತ್ರವೇನು ?

(ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಥಿ ಚಿಂತಿಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು)

ಭಾಗ – III

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ (a) ಅಥವಾ (b) ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಒಂದು ಪುಟ ಮೀರದಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿ : **5 × 8 = 40**

19. a) ***ವೈಗಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು :***

I. *"ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ್‌ಕ್ರಿಯೆಯು ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಸನ ಉಂಟು :*

- ❖ ಜ್ಞಾನವು ಇತರರೊಂದಿಗಿನ ಒಡನಾಟದಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಜನರ ನಡುವೆ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವು ಮೊದಲು ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆ ನಂತರ ಅಂತರ್ಗತವಾಗುತ್ತದೆ.

II. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಸನವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

- ❖ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸಾಧನಗಳು, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಭಾಷೆ, ಸಂಕೇತ ಮತ್ತು ಸಂಜ್ಞೆ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಮಗು ಕಲಿಯುತ್ತದೆ.
- ❖ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗೆ ಜ್ಞಾನವಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಹಯೋಗದಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಹಂಚಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಮಗುವಿನ ವಿಕಸನವು ಸಾಮಾಜಿಕ–ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಿಂದಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

III. ***ಭಾಷೆ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ :***

- ❖ ಭಾಷೆಯು ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ಸಾಧನವಾಗಿದ್ದು, ಉನ್ನತ ಮಾನಸಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಗು ಕಲಿಯಲು ಮತ್ತು ಗಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವ ಸಂಕೇತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ ಭಾಷೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಭಾಷೆಯು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನೆ.
- ❖ ಭಾಷೆಯು ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಗುರುತಿಸಲು ಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. $1 + 2 + 2 = 5$

ಅಥವಾ

b) ***ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಧಾರಿತ ಕಲಿಕಾ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳು :***

- ❖ ತರಗತಿಯು ಹೆಚ್ಚು 'ಹ್ಯಾಂಡ್ಸ್-ಆನ್' ಮತ್ತು 'ಮೈಂಡ್ಸ್ ಆನ್' ಕಲಿಕೆಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಮಕ್ಕಳು ಕುತೂಹಲಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು :

  ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ತರಗತಿಯ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳು, ಅಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳು, ಸುತ್ತಲಿನ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂತೂಹಲ ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ❖ ನೇರ / ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವದತ್ತ ಗಮನವಹಿಸುವುದು :

  ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಪಂಚದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯವಸ್ತುವಿನ ಕುರಿತು ಹಲವು ಬಗೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

  ಉದಾ. :

  i) ಸಸ್ಯಗಳ ಜೀವನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು, ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಅವಕಾಶ.

  ii) ಸಸ್ಯವನ (Nursery) ಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವಂತಿರಬೇಕು.
- ❖ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಧಾರಿತ ವಿಧಾನ ರಚನಾವಾದಿ ತತ್ವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಎಂದರೆ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಾವೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ತಾವೇ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು. $1 \times 5 = 5$

institutes.aglasem.com

aglasem.com

20. a) ***ದೃಷ್ಟಿಕೋನ :***

- ❖ ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದು ಒಂದು ಐಡೆಂಟಿಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ – 1986 ಮತ್ತು NCF 2005 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯು ಅಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗಾಗಿ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು.
- ❖ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದ ಉದ್ದೇಶ, ಶಾಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರಗಳ ಕುರಿತು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಸಮನ್ವಯವು ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು.
- ❖ ಹಂಚಿಕೆ ದೃಷ್ಟಿಯತ್ತ ಸಾಗಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಾಗೀದಾರರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಉದ್ದೇಶ, ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತ ನಿರಂತರ ಸಂವಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.
- ❖ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯ ಒಂದು ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಉದ್ದೇಶ ಎಂತಲೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ❖ ಶಾಲೆಯು ಒಂದು ಸಮುದಾಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರು ಪರಸ್ಪರ ಕಾಳಜಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
- ❖ ಉದ್ದೇಶದ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇದ್ದಾಗ, ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ :

- ❖ ಯೋಜನೆಗಳ ಯಶಸ್ವಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗೃತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.
- ❖ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ / ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ನೆರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ
- ❖ ನ್ಯೂನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಗುರುತಿಸಿ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಇತರರೆಡೆಗೆ ಕಾಳಜಿ, ಸಮುದಾಯದೊಳಗೆ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

$3 \times 2 = 5$

ಅಥವಾ

institutes.aglasem.com
aglasem.com

b) ***ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಪಾತ್ರ :***

- ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಾಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖರು.
- ನಿರಂತರ ವೃತ್ತಿಪರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆ, ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯೊಂದಿಗಿನ ಚರ್ಚೆ, ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗವಾಗಿ, ಕ್ರಿಯಾ ಸಂಶೋಧನೆ, ಸಹಯೋಗದ ಸಂಶೋಧನೆ ಸೇವಾನಿರತ ತರಬೇತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವೃತ್ತಿಪರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಆಗಬಹುದು.
- ಶಾಲೆಯೊಳಗೆ ಇದು ಸಹದ್ಯೋಗಿಗಳ ತರಗತಿ ವೀಕ್ಷಣೆ, ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಿಕೆ / ಪಡೆಯುವಿಕೆ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಸ್ವಾವಲೋಕನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಸಹ-ಬೋಧನೆ, ಹಿರಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಸಹಾಯ.
- ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿತ್ವ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ವೃತ್ತಿಪರ ವಿಕಾಸ ಹಾಗೆಯೇ ಶಾಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು.

ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪಾತ್ರ :

- ಶಾಲೆಯು ತನ್ನ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಗತ್ಯ.
- ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಅಗತ್ಯಗಳು, ಬೋಧನಾ-ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ಸಮುದಾಯದಿಂದ, ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ಶಾಲೆಗಳು ಹಣಕಾಸನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
- ಹಣಕಾಸನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿರಬೇಕು.
- ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಜನ ಶಾಲೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. $2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

institutes.aglasem.com

aglasem.com

21. a) ***ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತರಗತಿ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಕಲಿಕಾ ಸ್ನೇಹಿ ತರಗತಿಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು :***

	ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತರಗತಿ	***ಒಳಗೊಳ್ಳುವ, ಕಲಿಕಾ–ಸ್ನೇಹಿ ತರಗತಿ***
ಸಂಬಂಧ (ಒಡನಾಟ)	ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೂರದ	ಸ್ನೇಹ–ಸೌಹಾರ್ದಯುತ
ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲೂ ಏಕ ರೀತಿಯ ಆಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿನ ಆಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಅಂದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು–ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಮೇಜುಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು	ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಅಭ್ಯಾಸ ಪುಸ್ತಕ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸೀಮೆಸುಣ ಫಲಕ	ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು. ಉದಾ. : ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಗಣಿತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಅಥವಾ ಭಾಷಾ ತರಗತಿಗೆ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರ ಮತ್ತು ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳು.
ತರಗತಿ ಸಂವಹನ	ಉಪದೇಶಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ ನಿರ್ದೇಶಿತ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಬೇಸರಗೊಂಡು ನಿರಾಸಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.	ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ, ಮಕ್ಕಳು ಮಾನಸಿಕ–ಶಾರೀರಕವಾಗಿ ತೊಡಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹಿ ಪಾಲುದಾರರು.
ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ	ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಬರವಣಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು	ನೈಜ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳು, ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಮೂನೆ (ಮಾದರಿ)ಗಳು. ಉದಾ. : ಕಾರ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು.

ಅಥವಾ

b) ***ಬೋಧನಾ ವಿನ್ಯಾಸದ ಜನಪ್ರಿಯ ಮಾದರಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ :***

- ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ *:* ಬೋಧನಾ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕಾಲರೇಖೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ವಿನ್ಯಾಸ (Design) *:* ವಿಷಯವಸ್ತುವಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ತಂತ್ರಗಳು, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

- ❖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ : ವಿನ್ಯಾಸ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅಥವಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಅನುಷ್ಠಾನ : ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ : ಈ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸ್ವಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿ, ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನೈಜ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಇದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು.

ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನೈಜ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಇದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು. $1 \times 5 = 5$

22. a) NCF 2005 ವರ್ತನಾವಾದಿಯಿಂದ ರಚನಾವಾದಿಯತ್ತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿನ ನೆಲೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

- ❖ ಶಿಕ್ಷಕ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮಗು ಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಗೆ ನೆಲ ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ.
- ❖ ಶಾಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಮಾಜೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದರ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಗ್ರಹಣ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಗಮನ.
- ❖ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಸಾಮಾರ್ಥ್ಯಗಳ ಕಡೆ ಗಮನ.
- ❖ ಕಲಿಕೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾದುದು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ.
- ❖ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು, ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆ ಮಾಡುವ, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವ, ಕುತೂಹಲ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ.
- ❖ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ.
- ❖ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶಗಳು ಇರಬೇಕು.
- ❖ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ, ಸುಗಮಕಾರರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಶಿಕ್ಷಕರ ಗಮನ ಬೋಧನಾ ಗುರಿಗಳತ್ತ ಇರುತ್ತದೆ.
- ❖ ತರಗತಿಯು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿತವಾದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

- ❖ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಶಿಸ್ತು-ಮೌಲ್ಯ / ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ರೂಢಿಸುವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.
- ❖ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಹಿತೆಯ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

(ಯಾವುದಾದರೂ 5 ಅಂಶಗಳು) $1 \times 5 = 5$

ಅಥವಾ

b) ***ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ :***

- ❖ ಬೋಧನೆ-ಕಲಿಕೆಗೆ ಹಿತಕರವಾದ ಪರಿಸರವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು, ಶಿಕ್ಷಕ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂವಾದ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕು.
- ❖ ತರಗತಿ ಸಂವಹನ / ಅಂತರ್‌ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಮತೆಯ ತತ್ವಗಳಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕಲಿಕಾ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ, ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವಾಗಿರಲಿದೆ.
- ❖ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು, ಆ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಅರ್ಥಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ / ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಸಹಾಯವಾಗುವ ಶೋಧನಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ, ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.
- ❖ ಮಕ್ಕಳು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಹ, ಭಯಮುಕ್ತರಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಸುರಕ್ಷಿತ ಪರಿಸರವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆಗುವುದರಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ್-ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

$1 \times 5 = 5$

23. a) ***ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ :***

- ❖ ಯಾವುದೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕಲಿಕಾದಾರರಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವುಗಳ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯ.
- ❖ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಸುಸಂಗತತೆ, ಬಳಕೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳು.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

- ❖ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಿರಬೇಕು.
- ❖ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವಂತಿರಬೇಕು.
- ❖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ರೀತಿಯೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.
- ❖ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಕೆಗೆ ಸುಲಭ ಎನಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.
- ❖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅರಿವಾಗುತ್ತವೆ.
- ❖ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲು ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ನಾಟಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿವಿಧ ಕ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗಳು ಮುಂತಾದ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ❖ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ, ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವಾಗ ಸೌಂದರ್ಯ ಕಾಳಜಿಗಳು ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಅಪ್ಪತೆಯ ಕಡೆ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು. $1 \times 5 = 5$

ಅಥವಾ

b) ***ಬೋಧನೋಪಕರಣ, ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು :***

- ❖ ಮೂರು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವುಗಳು ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ.
- ❖ ಬೋಧನೆ ಎಂದಾಗ ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದು ಬೋಧಕ, ಶಿಕ್ಷಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳಿದ್ದವು. ಅವು ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಾಹಿತಿ ದಾಟಿಸುವ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.
- ❖ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು ಬದಲಾದಂತೆ ತರಗತಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಮಗು ಎಂಬ ಚಿಂತನೆ ಒತ್ತು ಪಡೆಯಿತು ಆಗ ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಎಂಬ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂತು. ಕಲಿಕಾದಾರರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು.
- ❖ ಈಗ ಕಲಿಕಾದಾರರೇ ತರಗತಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಲು ಬಳಸುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳು ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೆಳೆಯಿತು.
- ❖ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುವುದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು.
- ❖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಹೊಸ ಜ್ಞಾನದ ಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು.
- ❖ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

$1 \times 5 = 5$

institutes.aglasem.com

aglasem.com

24. a) ಈ ಕೆಳಗಿನ ತಾಳೆಪಟ್ಟಿ ಕಲಿಕೆಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಆಯ್ಕೆ ಕುರಿತಂತೆ ಬೋಧನೆಯ ಮೊದಲು ಹಾಗೂ ಆನಂತರ ಸ್ವಾವಲೋಕನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ಅಥವಾ ಬಳಸುವಾಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	*ಗಮನಿಸುವ ಅಂಶಗಳು / ಸ್ವಾವಲೋಕನ*
❖ ಏನನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು ? ಯಾವ ವಿಷಯ ? ಯಾವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ / ಯಾವ ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈಡೇರಿಸುತ್ತದೆ ?	
❖ ಕಲಿಕಾದಾರರು ಯಾರು ?	
❖ ಗುರುತಿಸಿದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕಲಿಕಾದಾರರ ವಯೋಮಾನ ಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿದೆಯೇ ?	
❖ ಕಲಿಕಾದರರು 5E ಮಾದರಿಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವಂತೆ ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ?	
❖ ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇದೆಯೇ ತರಗತಿಯ ಒಳಗೆ / ತರಗತಿಯ ಹೊರಗೆ / ಮನೆಯಲ್ಲಿ / ಬೇರೆಡೆ ?	
❖ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ (ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ) ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ?	
❖ ಎಲ್ಲ ಕಲಿಕಾದಾರರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ?	
❖ ಸಂಪನ್ಮೂಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆಯೇ ?	
❖ ಸಂಪನ್ಮೂಲವು ಯಾವುದಾದರೂ ತಪ್ಪು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆಯೇ ?	
❖ ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಯ ಅನಂತರ ಕಲಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೇ ? ಸಂಪನ್ಮೂಲವು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಿಸಿತೇ ? ಹೌದು / ಇಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿ.	
❖ ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯ	

(ಮೇಲಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ತಾಳೆಪಟ್ಟಿ) $1 \times 5 = 5$

ಅಥವಾ

institutes.aglasem.com
aglasem.com

b) ***ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಏನಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಏನಿರಬಾರದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದೆ :***

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಏನಿರಬೇಕು ?	***ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಏನಿರಬಾರದು ?***
❖ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ	❖ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥತೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಗಳು ಉದಾ. : ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧವಲ್ಲದ ಚಿತ್ರಗಳು ಅಥವಾ ಮಾದರಿಗಳು (ಉದಾ. ಒಂದೇ ಅಳತೆಯ ಆನೆ ಮತ್ತು ಇರುವೆಯ ಚಿತ್ರಗಳು)
❖ ಕಾಣಿಸುವಂತಿರುವಿಕೆ	
❖ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವುದು	❖ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಗ್ರಹೀತಗಳು. ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳು
❖ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆ	
❖ ಸಾಂಧರ್ಭಿಕ	❖ ಕಲಿಕಾದಾರರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿ ಇರುವುದು
❖ ವಯೋಮಾನಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿರುವುದು ಕಲಿಕಾದಾರರ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವಿಕೆ	
❖ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ ಸಾಧುವಾದ ಅಲಂಕಾರವಿರ ಬೇಕು. ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಿದ್ದು ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಾಗಬೇಕಾದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಬೇಕು.	❖ ಅನಗತ್ಯವಾದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಚುವ ಅಲಂಕಾರ ಮಕ್ಕಳ ಅವಧಾನವನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಹರಿಸುತದೆ. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

(ಮೇಲಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ತಾಳೆಪಟ್ಟಿ) $1 \times 5 = 5$

25. a) ***ಸೃಜನಶೀಲ ಚಿಂತಕರ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು :***

- ❖ ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ
- ❖ ಸ್ವಂತಿಕೆಯುಳ್ಳವರು
- ❖ ಅನ್ವೇಷಣಾಶೀಲರು
- ❖ ಪ್ರೇರಣೆಯುಳ್ಳವರು
- ❖ ಕಾಣ್ಕೆಯುಳ್ಳವರು

institutes.aglasem.com

aglasem.com

- ❖ ಒಳಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲವರು
- ❖ ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳವರು
- ❖ ನಿರರ್ಗಳತೆ
- ❖ ಹಿಂಜರಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದವರು
- ❖ ಅಪಾಯಗಳನ್ನೆದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರು
- ❖ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು
- ❖ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವರು
- ❖ ಸೂಕ್ಷ್ಮಸಂವೇದನೆಯುಳ್ಳವರು
- ❖ ರೂಢಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದವರು
- ❖ ಅನ್ವೇಷಣಾಶೀಲರು
- ❖ ರಚನಾತ್ಮಕ ಅತೃಪ್ತಿ
- ❖ ಅವಿರತ ಸಾಧನೆ
- ❖ ನವ್ಯಕಲ್ಪನೆ
- ❖ ತೀರ್ಪು ನೀಡುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಟೀಕಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

(ಮೇಲಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ) $1 \times 5 = 5$

ಅಥವಾ

b) ***ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ :***

- ❖ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯವು ಬಹಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆ.
- ❖ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಥವಾ ಜನರ ಗುಂಪು ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ವಿಷಯವಸ್ತು ಅಥವಾ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕಿರುನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ತಂತ್ರ.
- ❖ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯವಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯವನ್ನು ಇಡೀ ತರಗತಿ ನೋಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತವೆ.
- ❖ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಬಳಿಕ ವಿಷಯವಸ್ತು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೌಶಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಘಟಕಾಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕು.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

- ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂವೇದನಾಶೀಲರಾಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳು :

- ಬುದ್ಧಿಮಂಥನ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯಗಳು ಒಂದೇ ಕೌಶಲದ ಮೇಲೆ ಗಮನಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು ಇವುಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ.
- *ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು :*

  i) ಅವರು ಆದಾಗ ಏನನ್ನು ನೋಡಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಂವಾದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

  ii) ಬುದ್ಧಿಮಂಥನದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಅವರು ಏನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ.

  iii) ಬುದ್ಧಿಮಂಥನದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನೆನಪಿಸಿ.

  iv) ಮಕ್ಕಳು ಏನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ.

  ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆ ಬೆಳೆಸಲು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಮಧ್ಯವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ವಿವಿಧ ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕು. $2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

26. a) ***ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಭೇಟಿಗೆ ಕೆಳಕಂಡ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರಭೇಟಿ ಏರ್ಪಡಿಸಬಹುದು :***

- ಕೃಷಿ : ತೋಟಗಳು, ಗದ್ದೆಗಳು, ಜಮೀನುಗಳು.
- ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಘಟಕಗಳು, ಕೃಷಿ ಫಾರಂ.
- ಬ್ಯಾಂಕು, ಅಂಚೆ-ಕಛೇರಿ, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು.
- ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು, ಗ್ರಂಥಾಲಯ.
- ನೀರು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಘಟಕಗಳು, ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

❖ ನದಿತೀರಗಳು, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರಭೇಟಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಕೆಳಕಂಡ ಶಿಶುಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು.

a) ನಮ್ಯಪಠ್ಯಕ್ರಮ

b) ಮಗು ಸಕ್ರಿಯ

c) ಜ್ಞಾನ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ

d) ಅನುಭವಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆ

e) ಚಿಂತನಶೀಲ (ಸ್ವಾವಲೋಕನ ಆಚರಣೆಗಳು)

f) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

g) ಸಹಯೋಗ

h) ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿ

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಂಶಗಳು ಉದಾಹರಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು. $1 \times 5 = 5$

ಅಥವಾ

b) ***5E ಗಳು :***

❖ ತೊಡಗಿಸುವಿಕೆ

❖ ಅನ್ವೇಷಣೆ

❖ ವಿವರಣೆ

❖ ವಿಸ್ತರಣೆ

❖ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಈ ಮೇಲಿನ 5E ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶಿಶುಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಅಂಶಗಳು ಹೇಗೆ ಅಳವಡಿಕೆಯಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು.

a) ನಮ್ಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

b) ಮಗು – ಸಕ್ರಿಯ

c) ಜ್ಞಾನ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ

d) ಅನುಭವಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆ

e) ಚಿಂತನಶೀಲ (ಸ್ವಾವಲೋಕನ ಆಚರಣೆಗಳು)

f) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

g) ಸಹಯೋಗ

h) ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿ

(ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಂಶಗಳು 5E ಬೋಧನಾ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು.) $1 \times 5 = 5$

institutes.aglasem.com

aglasem.com

(English Version)

PART – I

Multiple choice questions. All the questions are compulsory : 1 × 10 = 10

1. (B) lays emphasis on social and cultural processes
2. (A) temporary
3. (C) All stakeholders
4. (C) Assessment is through testing and correct answers only
5. (A) Robert Gagne
6. (B) related to the lesson plan in accordance with the diverse needs of children
7. (D) happens in all stages of teaching-learning process
8. (D) I, II and III
9. (A) to bring quality in education
10. (D) I and II

PART – II

Answer any *five* of the following questions, each answer not exceeding half a page : 2 × 5 = 10

11. ❖ Vygotsky focused on the role of social opportunities and learning
    - ❖ He emphasized on learning and problems which happen between a learner and others
    - ❖ He believed that the ability to think and reason is the result of a fundamental process
    - ❖ By part in social activities, our abilities change over time
    - ❖ A child learns to know through relation with others
    - ❖ Learning is a result of mutual interaction between children and their parents, teachers, friends and mates.

    (Any *four* suitable points) ½ × 4 = 2

institutes.aglasem.com

aglasem.com

12. ❖ Allows students to build knowledge from their own experiences

❖ Gives guidance to do an assignment

❖ Brainstorming is used to solve problems

❖ Use of mnemonic strategies

❖ To provide opportunities for predictions and expectations

❖ Giving some hints or cues on how to solve a problem

❖ Some half done examples or partially solved problems can be shared with children to proceed when they are stuck

❖ Use of checklists at different aspects of a task.

(Explanation of any 4 suitable aspects) ½ × 4 = 2

13. ❖ This theory is based on the work of B. F. Skinner.

❖ He believed that it was possible to get people to change their behaviour based on a system of reward and punishment

❖ Desirable/expected behaviour is established externally through rules and procedures

❖ Desirable behaviour is rewarded through positive reinforcement-praise, smiley stickers, prizes etc.

❖ In case rules and procedures are not followed, the consequence is a punishment — may be physical, more written work, taking away privileges etc.

❖ Human beings respond to external stimuli and that motivation is externally driven

❖ A teacher who espouses this theory will establish rules and procedures and her interventions in case of disruptions, will be based on these beliefs.

institutes.aglasem.com

aglasem.com

14. ❖ According to Christopher Winch & Stenhouse,

- ❖ Curriculum : It is best thought of as that set of planned activities which are designed to implement a particular educational aim, set of such aims
- ❖ In terms of the content of what is to be taught and the knowledge, skills and attitudes which are to be deliberately fostered together with statements of criteria for selection of content, and choices in methods, materials and evaluation.
- ❖ Syllabus : It refers to the content of what is to be taught and the knowledge, skills and attitudes that are deliberately fostered, together with stage specific objectives.

15. ❖ Understanding that children construct their own knowledge

- ❖ Giving primacy to experiences in learning
- ❖ Ensuring active engagement of children
- ❖ Considering children's age and cognitive levels while choosing methods and materials
- ❖ Catering to individuals child's needs with disabilities
- ❖ Taking into account the socio-economic context and identity of children
- ❖ Using a variety of situations and multiplicity of methods to create diverse learning experiences
- ❖ Organizing experiences to promote the various aims to education
- ❖ Developing an enabling teacher-child relationship
- ❖ Providing community participation

(Any 4 aspects) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$

institutes.aglasem.com

aglasem.com

16. ❖ Speaking and listening, narrating stories, events

❖ Exploration activities : nature walk, searching in the web, searching the library

❖ Observation, managing garden, games, physical exercises, drawing and painting, guided group discussions

❖ Whole group activities

❖ Small group activities

17. ❖ Analytic and synthetic abilities

❖ Objectivity

❖ Anticipation of consequences

❖ Intelligence

❖ Logical thinking

(Explanation of any two components) $1 \times 2 = 2$

18. ❖ What are the measures to be taken to overcome negative thinking ?

❖ Plan alternative ways of celebrating Gandhi Jayanti

❖ Write the alternative ways of managing scarcity of drinking water

❖ What are the factors of making classroom more interesting ?

❖ What are the measures to be taken to control deforestation ?

❖ How do you create awareness about the effects of smoking in school ?

❖ What are the methods to control vehicles on road ?

❖ What is the role of logical thinking in problem solving ?

(Any suitable four aspects) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$

institutes.aglasem.com

aglasem.com

PART – III

There is an alternate question for each of the following. Answer either (a) or (b) of them, each answer not exceeding *one* page. 5 × 8 = 40

19. (a) The important aspects of Vygotsky's theory :

(I) Social interaction leads to cognitive development :

- ❖ Knowledge is constructed in interaction with others
- ❖ New knowledge is created first between people. This is then internalized

(II) Culture influences cognitive development :

- ❖ Culture cannot be separated from the individual
- ❖ All aspects of the culture like values, tools, resources, language, sign and symbol systems are learnt by the child
- ❖ Knowledge exists within culture, members of a culture collaborate to share knowledge
- ❖ Development of child as a socially and culturally mediated process

(III) Language shapes cognitive development :

- ❖ Language is an important psychological tool and a symbol system that enables a child and acquire higher mental functions
- ❖ Language carries culture knowledge from one individual to the another
- ❖ Language is the most important tool used to transmit knowledge
- ❖ Language shapes the thinking process and is used to recognize, understand and solve problems.

OR

institutes.aglasem.com

aglasem.com

(b) Implications of activity based learning :

✳
- ❖ The classroom should be a space for a lot of 'Hands-on' and 'Minds-on' learning
- ❖ Allow children to wonder and be curious
- ❖ The EVS class is the space for children to show their curiosity about biotic and abiotic things and events around them & focus on direct experience :
  - — Children have many opportunities to explore the world around them
- ❖ Include many kinds of experiences about a particular theme.

  Eg.: i) While learning about the life cycle of plants

  ii) Visit to a nursery :
- ❖ The activity based approach is in fact based on the constructivist philosophy, means that children actively construct their own knowledge. $1 \times 5 = 5$

20. (a) Visioning :
- ❖ Every school needs to have a vision for itself and develop an identity
- ❖ Given the NPE 1986 and the NCF 2005, every school is located in a community with aspirations for its children and its school
- ❖ A deep understanding of the purpose of existence of the school, the alignment of the teacher's vision of their role and the vision of the school
- ❖ Moving towards a shared vision will require an ongoing dialogue about the purpose of the school, children's learning etc. with the concerned stakeholders
- ❖ The process of visioning may be understood also as shared purpose of some activity
- ❖ If we are envisaging the school to be a learning community, the members care for each other
- ❖ When there is clarity of purpose the process becomes easy to envisage

institutes.aglasem.com

aglasem.com

Monitoring :

- ❖ Successful implementation of plans require careful monitoring
- ❖ To identify any support that may be required by the persons implementing the process/plan
- ❖ Rather than reinforce any feeling of inadequacies, it becomes important to identify and provide support when it is required
- ❖ Reinforces the humaneness within the community, concern for others. 3 + 2 = 5

OR

(b) (I) People/Staff :

- ❖ Teachers are key to the schooling process
- ❖ Professional growth can be through opportunities for self-learning, peer interaction, being part of a community of learners, action research, collaborative research, inservice training etc.
- ❖ Within the school these may be through peer observation of classes and giving/receiving feedback, collective reflective activities, co-teaching, support/mentoring by senior teachers etc.
- ❖ The collegiality among staff is critical for professional development as well as school development

(II) Resources :

- ❖ Resources are required to make it possible for the school to achieve its vision
- ❖ These resources are made available by the government for infrastructure, entitlements of children, money for preparation for teaching-learning materials etc.
- ❖ Resources may also be mobilised locally to meet requirements that may arise beyond allocations

institutes.aglasem.com

aglasem.com

- ❖ These may be mobilized through community contributions, Panchayat raj institutions, non-government organisations etc.
- ❖ Schools must manage these funds judiciously and transparently
- ❖ Decisions about expenditure of these funds must be based on priorities informed by the vision and values of education
- ❖ All members of the school and the community have a responsibility for the protection and maintenance of the school. 2½ + 2½

21. (a)

	Traditional classroom	Inclusive, learning-friendly classroom
Relationship	Distant	Friendly and warm
Seating arrangements	Identical seating arrangements in every classroom	Different seating arrangements, such as girls & boys together on the floor in two circles or sitting together at tables
Learning materials	Textbook, exercise book, chalkboard for teacher	Variety of materials for all subjects such as math materials made from newspapers or posters & puppets for language class
Classroom transaction	Didactic and teacher driven. Teacher tells children to repeat (answers) when asked. Children generally bored and disinterested	Active and engages both children's minds and hands. Children's experiences are given primacy. Children are enthusiastic partners in their learning
Assessment	Standard written examinations	Authentic assessment, observations, samples of children's work over time such as portfolios.

OR

institutes.aglasem.com
aglasem.com

(b) The most popular model now being used includes the following processes :

- ❖ Analysis : Where in the instructional goals, objectives are defined; the learning environment is identified; pedagogical considerations are taken into account and time line is planned
- ❖ Design : Which will involve content subject matter analysis, strategies, resources and assessment instruments
- ❖ Development : includes creating or compiling resources and materials identified in the design process
- ❖ Implementation : of the design
- ❖ Evaluation : will require reflection of each of the processes and revision of design.

(Suitable 5 points) $1 \times 5 = 5$

22. (a)
- ❖ The NCF 2005 talks about a paradigm shift in the pedagogy — from a behaviourist to a constructivist one
- ❖ There is a shift from a teacher-centric to a child-centric pedagogy
- ❖ Our school pedagogic practices, learning tasks, and the texts we create for learners tend to focus on the socialization of children and on the 'receptive' features of children's learning
- ❖ Focus on active and creative capabilities
- ❖ Learning is active and social in its character
- ❖ The curriculum must enable children to find their voices, nature, their curiosity, to pursue investigations, sharing and integrating their experiences with school knowledge
- ❖ Providing opportunities to learn with others
- ❖ Classrooms must have sufficient space
- ❖ Teachers and environment playing the role of facilitators
- ❖ Concentration of teachers are towards teaching goals
- ❖ Classroom order is established through collectively agreed democratic rules.

OR

D.El.Ed.-II

institutes.aglasem.com

aglasem.com

(b) Role of teachers in learner-centered classroom :

- ❖ The teacher must create and nurture an environment that is conducive to teaching-learning. There is a space for discussion between students and a teacher
- ❖ It is the responsibility of the teacher to ensure that the classroom interactions are characterized by principles of equity and social justice
- ❖ The role of the teacher becomes to design and facilitate learning situations for children
- ❖ The teacher needs to be able to give space for the children to articulate their experiences, to be able to ask probing questions that would support children's efforts to process or make meaning of their experiences
- ❖ The teacher must create a safe environment for the children where they are allowed to make mistakes and are able to learn without fear. In addition, teacher must create spaces for co-operative work and social interaction since knowledge is socially constructed. $1 \times 5 = 5$

23. (a)
- ❖ A resource should develop aesthetic sense among learners. As far as learning resources are concerned they need to appear attractive
- ❖ Equally important is their appropriateness, coherence, possibilities to use and opportunities for identifying/relating oneself with them
- ❖ Resources should provide opportunity to do research
- ❖ It should help learners to construct their learning holistically

institutes.aglasem.com

aglasem.com

- ❖ The manner in which the resources are used is also important
- ❖ Its use should be so smooth that the learners should feel it is very easy to use
- ❖ Children will realize the aesthetic sense in the usage of resources
- ❖ Art, music, dance, drama, literature and various crafts are useful in preparing learning resources
- ❖ While identifying and designing learning resources our concern for aesthetics will increase its usefulness and also make it more endearing. 5

OR

(b)
- ❖ These three expressions invariably appear in our daily conversation. The very use of these expressions also shows our theoretical stands.
- ❖ In teaching teacher becomes important. Teaching aids which existed in teacher centred classrooms helps in the teacher's job of transferring information
- ❖ As educational thinking changed, the idea that child is the centre of the classroom got emphasized. It is at that time the expression 'teaching learning material' came into usage. From here the idea of the primacy of learners started growing.
- ❖ Now learners are the centre of a classroom. Teachers are facilitators. So whatever helped in learning came to be called learning material
- ❖ Children learn only that which comes to their experiences
- ❖ Learning materials should engage learners in exploring new knowledge, initiate into scientific thinking and one's own search for knowledge. $1 \times 5 = 5$

institutes.aglasem.com

aglasem.com

24. (a) The following checklist is useful in facilitating reflections on the appropriateness of the selection and use of resources. We need to keep them in mind while using or giving resources to students.

Areas to be observed	Observations/Reflections
❖ What has to be learnt ? Subject ? Which concept ? What learning objective does it achieve ?	
❖ Who are the learners ?	
❖ Is the resource identified as age appropriate ?	
❖ Is it prepared such that learners are able to use it in different states of the 5E learning model ?	
❖ Is there clarity as to where it has to be used ? Inside/outside/at home/ elsewhere.	
❖ Has the planning done on how to use the resource ?	
❖ Is it available in enough quantity to cater to the learning needs of all learners ?	
❖ Has the material considered social concerns ?	
❖ Is there any possibility of the resource leading to wrong conceptualization ?	
❖ After every class : Has learning been possible, Has the resource fulfilled its purpose ? Yes/No. Give reasons. General opinion	

(Any *five* areas) $1 \times 5 = 5$

OR

(b) The following table gives a list of what a source should have and what it should not.

What should be there in a learning resource ?	What should not be there in a learning resource ?
❖ Clarity	Ambiguity, lacuna in concepts. *Eg.*, Disproportionate figures or models (Pictures of an elephant and an ant of the same size)
❖ Visibility	
❖ Go with the social thinking	Prejudices in any form
❖ Long life	
❖ Contextual	Totally new to learners
❖ Age appropriate	

institutes.aglasem.com
aglasem.com

❖ Respond to the various needs of the learners	
❖ Should be decorated just to get the attention of the children. Should be relevant to the concept learnt and show the direction to be taken. It should be possible to repair it, if needed.	Unnecessary decorations distract the attention of the children. Even when attractive, if not related to the concept, it causes distraction.

(Any *five* points) $1 \times 5 = 5$

25. (a) The following are the characteristics/qualities of creative thinkers :

- ❖ Unconventional
- ❖ Individualistic
- ❖ Inventive
- ❖ Driven
- ❖ Visionary
- ❖ Intuitive
- ❖ Curiosity
- ❖ Fluency
- ❖ Uninhibited
- ❖ Risk taking
- ❖ Imaginative
- ❖ Sense of humour
- ❖ Sensitive
- ❖ Non-conformity
- ❖ Inquisitiveness
- ❖ Constructive discontent
- ❖ The ability to suspend judgment and criticism
- ❖ Perseverance
- ❖ A flexible imagination.

(Explanation of any *five* characters) $1 \times 5 = 5$

OR

institutes.aglasem.com

aglasem.com

(b) Role Play :

- ❖ Role play is yet another activity used in different contexts and one such is in the development of life skills
- ❖ Role play is a technique where a group of people or students in a school context are encouraged to enact a small skit based on a theme or script
- ❖ In this process children develop certain views about the worth of the context
- ❖ When the role play is enacted, the entire class watches the play and a specific situation is depicted
- ❖ After this enactment, involve all the students in content and central feature of the role play
  - a) Focus discussions on the skill and the specific component of the life skill
  - b) It enables the students to understand the importance of the skill, to make them understand about the concern of the skill and enables them to work towards it

Group discussion :

- ❖ It is desirable and necessary that the brainstorming and role play could focus on the same component of the same life skill.
- ❖ Keep the following in mind while engaging them in group discussion.
  - a) Engage students for a dialogue on what they just saw
  - b) Start from brainstorming activity. Ask them what they could make out from the specific brainstorming activity.
  - c) If they are not able to focus on what happened in the specific brainstorming activity, remind them sequentially how it went
  - d) Help them to say what they could make out, ultimately, a series of such interventions need to be provided to children and focus as different life skills in order to develop sensitivity leading to the development of life skill.

$2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

institutes.aglasem.com

aglasem.com

26. (a) Field trip can be arranged for school children at the following places :

- ❖ Agricultural farms, fields,
- ❖ Animal husbandry units,

Agricultural farms :

- ❖ Banks, post-office, Gram Panchayats, Taluk Panchayats, Zilla Panchayats
- ❖ Self-helping Organizations, Libraries
- ❖ Water purifying units, Small scale industries
- ❖ River banks, Higher educational institutes.

It must explain how the child centered pedagogical aspects are implemented in field trips :

a) Flexible curriculum
b) Child is active
c) Constructing knowledge
d) Experiential Learning
e) Reflective practices
f) Process
g) Collaborative
h) Feedback (5 marks)

OR

(b) 5E's

- ❖ Engage
- ❖ Explore
- ❖ Explain
- ❖ Elaborate
- ❖ Evaluate

It must explain how the child centered pedagogical aspects are implemented in 5E method (stages)

a) Flexible curriculum
b) Child is active
c) Constructing knowledge
d) Experiential learning
e) Reflective practices
f) Process
g) Collaborative
h) Feedback

institutes.aglasem.com
aglasem.com